

**РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
„ХРИСТО БОТЕВ“ – гр. ВРАЦА**

ОТЧЕТ

за дейността през 2013 година

12.02.2014 г.

гр. Враца

директор:

/Силвия Врачовска/

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца и през изминалата 2013 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация.

2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация.

3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите.

4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата.

5. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании – Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Кампания „Четяща България”, Инициатива за възраждане на библиотеките и др.

6. Издателската и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.

7. Утвърждаване ролята на РБ като координационен, експертно-консултански и квалификационен център за библиотеките от област Враца.

8. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози.

Комплектуването на библиотечните фондове е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“. В края на 2013 година фондът на библиотеката наброява 253 215 библиотечни документи на стойност 322 101.34 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като 46.85 % от тях са отраслева, 11.44% детска художествена и детска научно-популярна и 41.71% художествена литература. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. През 2013 година в библиотеката са постъпили 2 207 документи на стойност 17 504.46 лева от които 2 112 книги, 73 периодични издания, 7 графични издания, 10 бр. компактдискове, 5 бр. DVD, 8 т. нотни издания. Новонабавените са с 947 библиотечни документи по-малко от предходната 2012 г. Това се дължи на факта, че през 2013 година МК не обяви сесии за финансова подкрепа на библиотеките по програма “Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност”, по която през 2012 година бяха набавени 1500 нови библиотечни документи. Ограниченият бюджет на нашата институция затруднява ритмичното и пълно комплектуване на нови постъпления във фондовете ѝ. В тази връзка и водени от желание за максимално задоволяване нарастващите читателски търсения на най-малките потребители, през 2013 година РБ организира дарителска кампания под надслов „Дари книга-подари знание“. Тази кампания събра 363 тома нови книги на стойност 2 058.60 лв. Отзоваха се граждани, институции, неправителствени организации, издателства и други. Отчитаме за много успешна тази кампания и планираме и през следващите години да бъдат иницирани подобен тип дарителски инициативи.

През 2013 г. бе подготвен проект, с който библиотеката кандидатства пред Фондация "Америка за България", чрез посредничеството на Българска Библиотечно-информационна асоциация за подкрепа на комплектуването на библиотечните фондове с литература на английски език. Проектът ни беше одобрен, в резултат на което получихме 451 т. книги, на стойност 3 512 лв. С това дарение обогатихме колекцията си от англоезична литература: в отделите "Заемна за дома" - с художествена и научно-популярна литература, "Читалня" - със справочна литература, Отдел "Изкуство", с албуми на световно известни художници - Климт, Пикасо, Бонард и с речници в областта на изкуството на английски език. Фондовете на "Детски отдел" бяха попълнени с художествена литература за деца на английски език и детски научно-популярни енциклопедии по различни отрасли на знанието. Надяваме се дарението на англоезична литература да е полезно не само на учениците в паралелките с преподаване на английски език, но и на цялата общност в областта.

През отчетния период бе извършена инвентаризация на фонд "Книги" на Читалня "Хуманитарни, точни и приложни науки". Със заповед на Директора на библиотеката № 2 / 18.02.2013 г., беше разпоредено да се направи редакция на записите в модул "Статии" на програмен продукт Автоматизирана библиотека, поради некоректно конвертиране на данните от софтуер на ISIS в софтуер на програмен продукт АБ.

През изминалата година продължихме практиката да използваме ефективно даренията постъпили в библиотеката. Така заменяхме физически изхабени с нови или запазени.

Направена е статистиката за 2013 г. за състоянието на фонда на библиотеката и колекциите на отделите в общата КДБФ и в книгите за движение на библиотечните фондове на отделите по структурата на библиотеката.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДФ в модул "Книги".

Каталожните картички на ново постъпилите заглавия са вмъкнати в "Служебен каталог".

Записите в модул "Книги" на програма АБ са 65 940 бр. През отчетната година са въведени 1199 нови записи.

През 2013 г. са проверени, редактирани и нанесени корекции на заглавията от 28 бр. каталожни чекмеджета на Служебен каталог, след сверка с читателски Азбучен каталог, инвентарни книги и модул книги : От Буква А до Г.

Абонаментът за 2013 година се състои от 64 периодични издания, от които 26 вестници и 38 списания на стойност 3553,39 лв. От тях 24 заглавия на стойност 1045.33 лв е от проект на МК Българските библиотеки

*Таблицы № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.

*Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност.

През отчетния период Регионална библиотека е посетена от 89 810 читатели, раздадени са 135 629 библиотечни документи и е регистрирала 4278 нови читатели.

Посещенията на сайта на библиотеката през 2013 година са 18 080.

Приложената по-долу таблица отразява плана и изпълнението на тези показатели по обслужващи отдели.

Отдели	Читатели		Посещения		Заети БД	
	План 2013	Изп. 2013	План 2013	Изп. 2013	План 2013	Изп. 2013
Заемна за дома	2 200	2 355	27 000	25 233	56 000	61 642
Детски отдел	1 300	1 119	7 500	8 182	16 500	16 425
Обща читалня	125	108	9 500	8 842	19 000	17 716
Периодика	-	-	9 700	9 578	13 000	10 874
Изкуство	-	-	3 700	3 758	7 900	7 133
Краезнание	-	-	2 000	2 468	2 400	2 487
Филиал	650	661	10 800	11 623	18 000	18 530
СБИО	30	35	1 950	1 972	650	668
Автоматизация	-	-	18 000	18 080	-	-
Методичен отдел		-	100	74	200	154
Общо	4 305	4278	90 250	89 810	133 650	135 629

През 2013 година библиотеката е посещавана от 357 потребители на ден.

По отношение регистрирани читатели най-много – 39 % са ученици от начален и среден курс (за 2012 – 36%), 16% - от горен курс (за 2012 – 18%), 18 % - студенти (за 2012 – 15%) и 27 други категории – инженерно-технически, медицински специалисти, учители и др. (за 2012 – 31%).

* Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии и пол, възраст и образование.

При заетите библиотечни документи най-голям е дялът на книгите – 75,7%, на периодичните издания – 19,7% и на други носители на информация – 4,6%. Тук съотношението се запазва, както през изминалата година. От тази статистика може да се направи извод, че трябва да се популяризират сред гражданите информационните възможности на библиотеката, като се наблегне на факта, че при нас се заемат не само традиционните книжни носители, а и CD с популярна музика, DVD с игрални и научнопопулярни филми, грамофонни плочи с ценни произведения от всички жанрове на музикалното изкуство и др.

* Таблицы № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.

В края на 2013 година електронните картотеки на Регионална библиотека съдържат:

БД Персоналии – 1858 записа

БД Летопис - 4433 записа

Посочените две Бази данни се поддържат от отдел „Краезнание”.

БД „Фактографска справка” – 2724 записа,

БД „Дати и събития” – 950 записа

БД „Илюстрирани документи” – 1802 записа

Посочените три бази данни се поддържат в отдел СБИО

БД „Статии” – общо 58313 записа от които 1130 нови.

Значително бе увеличено търсенето на информация от електронните бази данни – най-голям дял от тях са ученици – 46,1%, студенти – 34.2%, работещи –14,9% и други категории – 4.1%. Нараства броят на виртуалните консултации и запитвания по електронната поща (310). Голяма внимание се обръща и на правно-

нормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси”, „Международни и национални счетоводни стандарти”, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС”; Документи с българско и европейско нормативно съдържание от електронните бази данни на „Сиела”; Пълнотекстово съхранение в PDF-формат на на Държавен вестник за 2013г.

Броят на справките, направени през годината в библиотеката е както следва: писмени - 138, устни – 9968 и търсене в автоматизираните БД и каталози – 9570. Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

Регионална библиотека успява максимално да удовлетвори информационните потребности на населението на град Враца в областта на е-здраве, е-култура, е-образование, е-заетост. В резултат на въведените нови иновативни услуги търсенията в електронните ни бази данни са се увеличили средно с около 40 %.

Продължи традицията за колективни посещения на ученици за запознаване с обслужването, справочния и информационен масив на библиотеката и провеждането на открити уроци, мултимедийни презентации по определени теми (включени в учебния процес), организирани и провеждани от обслужващите отдели.

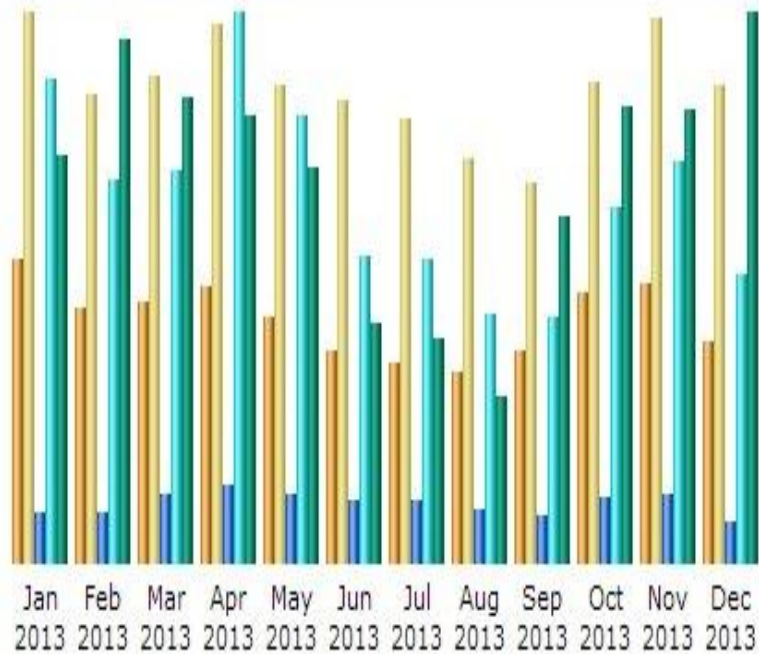
През отчетната година се наблюдава повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти не само в обслужването и ежедневната работа, но също така и в организирането на различни инициативи. Нарастват броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места, като резултат от навлизането на новите информационни технологии, използването на по-съвършени не книжни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

II. Автоматизация

През изминалата 2013 година Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца поддържа: 41 работещи компютърни конфигурации, от тях: 20 за служебно ползване, 11 за потребители, 8 компютърни системи и лаптоп за обучения , 2 работещи в резерва. Институцията разполага и с две сървърни машини, 12 принтери, от тях 4 матрични, 6 лазерни (2 цветни) и 2 мултифункционални устройства, 15 мрежови устройства и един мултимедиен проектор. Всички те са свързани помежду си в локална мрежа и безжичен интернет.

За отчетния период посещенията на сайта са общо 18080 от 9240 уникални посетители.

Monthly history

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2013	961	1,737	6,760	63,225	1.33 GB
Feb 2013	809	1,486	6,545	49,988	1.71 GB
Mar 2013	825	1,538	8,766	51,034	1.52 GB
Apr 2013	875	1,707	10,060	71,687	1.46 GB
May 2013	776	1,511	8,943	58,446	1.29 GB
Jun 2013	669	1,461	7,993	40,094	805.69 MB
Jul 2013	628	1,406	8,340	39,513	748.02 MB
Aug 2013	601	1,280	7,065	32,600	556.77 MB
Sep 2013	666	1,198	6,157	32,195	1.13 GB
Oct 2013	854	1,522	8,397	46,544	1.49 GB
Nov 2013	880	1,727	8,794	52,293	1.49 GB
Dec 2013	696	1,507	5,223	37,581	1.80 GB
Total	9,240	18,080	93,043	575,200	15.29 GB

В сравнение с предходната година, броят на посещенията се е увеличил с близо 1000, но е намалял броят на уникалните посетители. Изводът, който може да се направи е, че за една част от потребителите, сайтът е станал още по-интересен и информативен и го посещават по-често, но сме загубили друга част от потребителите, а това вероятно са читателите на възраст до 14 години. Възможната причина е че страницата на Детски отдел почти не се актуализира, тъй като колегите рядко подават информация. Необходимо е през 2014 година да се работи в посока популяризиране сайта на Детски отдел.

Положени бяха много усилия за разгласа на онлайн услугите, които могат да бъдат получени чрез сайта на библиотеката – търсене в каталозите, презапис на книги, резервация на книги, проверка на статус и др., което ще продължим като тенденция и през 2014 година. Беше създадена и нова рубрика „За Ваше улеснение“. Там публикуваме сведения за актуални конкурси, възможности за финансиране на дейности в областта на културата и библиотечното дело, както и друга полезна информация.

На голяма популярност продължава да се радва и през 2013 година нашата страница в социалната мрежа Facebook – 3283 приятели, 127 текстови и 684 снимкови материала, прегледани и коментирани от 40 504 потребители.

Отдел Автоматизация извършва и експертно-консултанска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности – 48, от тях 17 за библиотекари от област Враца. В сравнение с предходни години, броят на консултациите е намалял. Причината е, че библиотечните специалисти непрекъснато повишават своята компютърна компетентност и все по-малко имат нужда от помощ при работата им с ИКТ.

Отделът обслужва и читатели. Посредством онлайн формата за контакти – за презапис на книги – 48, запитвания – 18; На място в библиотеката – 13 по различни теми – работа с електронна поща, инсталиране на Windows, работа с Флаш памет и Флаш карти, работа с офис програми и др. Прави впечатление почти двойното увеличение на обслужените читатели в сравнение с предходната година, особено

чрез онлайн формата за контакти. Това също е положителен резултат от нашата дейност и показва, че институцията продължава да се развива като съвременен информационен център, предлагащ нов вид услуги.

III Издателска дейност

През отчетния период бе издадена петата книга от поредицата „Наследство” на Регионална библиотека след добилите популярност „Освобождението”, „Свети Места”, „Златни ръце” и „Божият мост” - Природни и културно-исторически забележителности от Врачанския край .

Сборникът „100 години от балканските войни” с материали от Деветата регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето”. Организатори – РИО на МОН – гр. Враца и Регионална библиотека „Христо Ботев” – гр. Враца. В първата част са включени теми, свързани с фото-документалистиката - запазени отделни фотографии и цели албуми в архивите на културните институции, в частни сбирки и колекции; разкази за реликви от войните и спомени на потомци на участници в героичните събития от 1912-1913 г. Втората част е посветена на паметта на потомците и голяма част от текстовете описват войнишките паметници, разположени на територията на региона. Проследена е дейността на експедиционни училищни клубове и техните познавателни “разходки” в миналото на родното селище, работата на историци и етнологзи с тях, приносът на младите родолюбци към регионалното краезнание, съхраняване и популяризиране на културно-историческото наследство на Врачанския край.

Издание на Регионална библиотека „Христо Ботев” и Регионално краеведско дружество с финансовата подкрепа на Община Враца – фонд „Култура” е и сборникът „Рилският чудотворец и Бистрешкият манастир „Св. Иван Пустини”. Автор на текста е Калина Тодорова, с фотографиите на Васко Врачовски, Петър Петров, Боян Пищиков и

худ. оформление на Станислав Стаменов, лит. редактор – Бойка Лозанска. Включени са 42 автентични разказа за св. Иван Рилски, Бистрешкия, Мътнишкия, Лопушанския, Германския и Куриловския манастир. Бистрешката света обител, разположена във Врачанския балкан е един от най-интересните и в същото време най-малко изследван културно-исторически паметник с национално значение от Врачанския край. В периода 2010-2012 г. екип от експерти осъществи поредица от теренни проучвания на обителта. Обобщените резултати от проучването, придружено с автентичните записи на информатори са систематизирани в настоящия сборник. В изданието са включени нови разработки и непубликувани материали, свързани с култа към най-тачения български светец св. Иван Рилски в Северозападна България, фотографии от началото на века на храма и Постницата, както и фотоси на реставрираните скални фрески от Голямата пещера. Придружено е с анотации и избран паралелен текст на английски език. Издаването на сборника е и финализиране на втория етап от кампанията за изучаване, възстановяване и популяризиране на Бистрешкия манастир на Регионална библиотека и Регионално краеведско дружество- Враца.

През 2013 година в отделите „Краезнание“, ”Изкуство“, СБИО, Обща читалня бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

IV. Културно образователна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2013 година бяха организирани редица инициативи.

В приложение № 11 са посочени видовете библиотечни инициативи през 2013 година

Освен малките форми, голяма част от инициативите, организирани от библиотеката са запомнящи се за наши читатели и участници в тях.

· Образователна програма „Роден край”- част от патриотичната програма на Община Враца. За 2013 година са организирани 15 краеведски разходки в следните направления „Стара Враца”, „Символите на Враца”, „Природни забележителности” и Арт-работилница „Аз обичам Враца”. Изложба „Символите на Враца” и възстановка „Необикновено произшествие на кораба „Германия”.

· Шеста самостоятелна изложба на Ивайло Никодимов – „Врачанска карикатурна ВалентиноТрифониада” представя последните карикатури на твореца – 21 изящни цветни образи на нещата от живота

· Изложба на художествени реплики на културно-исторически и природни забележителности с мотото „Символите на Враца”.

· Маратон на четенето – В периода от 2 до 23 април над 1500 участници се включиха в инициативите на библиотеката за поощряване общуването на читателите с книгите. Заедно се потопихме във вълшебния свят на приказките, в света на отминали времена и герои, оставили трайни следи в родната и световна литература.

· Среца –разговор с баскитаристът на група Епизод и представяне книгата му Съкровището на Шишман.

· Национална библиотечна седмица под надслов Развити библиотеки за развито общество”. В рамките на инициативата се

постави началото на национално движение „Посланици на библиотеките” - това са хора, които всички ние познаваме уважаваме и ценим, и очакваме от тях отговорно и всеотдайно да защитават нашите права за развити библиотеки, да подпомагат усилията на библиотечната общност за изграждането на развити библиотеки за развито общество в България.

·Общинско ученическо състезание "Истината е свята, свободата е мила" - да се гордеем с Ботев!".

·Лято в библиотеката – За пета година Регионална библиотека „Христо Ботев” подготви програма „Лято в библиотеката” за работа с малките си читатели през летните месеци. Целта на инициативите ни бе да бъде стимулиран интересът на децата към книгата, популяризирайки я по нестандартен начин. Предоставихме възможност за изява на младите хора и ги ангажирахме с творчески дейности. В разнообразните прояви се включиха 2000 деца и младежи от Враца.

Инициативите:

·Лятна читалня в Етнографско-възрожденски комплекс Св. С. Врачански. Тази година тя бе под надслов „Приказки от Европа” - децата слушаха приказки, запознаха се с историята, бита и интересни факти за страните от Европейския съюз. Благодарение на Областен информационен център Враца, Европейски информационен център Европа Директно Враца и представителството на Европейската комисия в България малките читатели участваха в забавна познавателна игра на специална Магнитна карта на Европа.

·Артистични работилници - с голям интерес малчуганите изработваха цветя, вази, моливници, картички, постери, книгоразделители, слънца и различни рисунки.

· „Велики пътешественици” – четения, посветени на живота и делото на най-известните пътешественици и откриватели.

· Вечерни четения - Отново в двора на Етнографско-възрожденски комплекс Св. С. Врачански, бяха представени книгите „Сто парчета история” - Драго Симеонов, „Непознатата светлина” - Екатерина Петрова и “Недосегаем” - Кристиян Малинов.

· Общинско ученическо състезание на тема „1000 причини да се гордеем, че сме българи”.

· Среща-разговор с класика на българската любовна поезия Евтим Евтимов по повод 80 години от рождението му.

· Представяне първата книга “Заличаване” на Теодор Иванов.

· Десета регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето” с тема за 2013 година: „Наследство”. Инициативата е ежегодна и се провежда съвместно с Регионален инспекторат по образованието - Враца. Всяка година в областния град се събират утвърдени и начинаещи изследователи от целия Врачански край, за да представят новите си проучвания и надникнат в разработките на своите колеги, да споделят проблеми и обсъдят решения.

· Отбелязване 60 години от рождението на Орфей Петков и представяне неговата последна книга „Любовно завръщане”.

· Журналистът и краевед Кирил Андровски представи новата си книга "Да оставиш следи". Книгата съдържа 24 публикации за исторически личности и интелектуалци от Враца или свързани с града.

Културно - образователната дейност в Регионална библиотека през 2013 година бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

V. Проекти и програми

През отчетния период Регионална библиотека „Христо Ботев” Враца започна реализирането на най-големия проект в своята история. Проект по Програмата за трансгранично сътрудничество между Румъния и България, съвместно с Област Долж – водещ партньор, Окръжна библиотека „Александър и Аристия Аман” в град Крайова и Областна администрация Враца. Основна цел: Създаване на Румъно-Български културно - информационни центрове на територията на градовете Враца и Крайова, в които гражданите на двата погранични района ще могат свободно да ползват средства за комуникация – IP телефони, Интернет и видеоконферентна връзка. По този начин всяка от двете общности ще се запознае с бита и културата на населението на съседната държава, с възможностите за туризъм и бизнес, ще могат да обсъждат и решават общи проблеми. Ще бъде създаден един общ уеб портал между двете най-големи публични библиотеки в двете погранични области – Враца и Долж и ще бъде предоставен свободен достъп на населението на България и Румъния до ценното дигитално богатство от колекции на двете библиотеки. Регионална библиотека „Христо Ботев” ще дигитализира 5 колекции от фонда на отдел „Краезнание”

1. Колекция от фотокартички и снимки от миналото на Врачанския край;
2. Колекция от автентични фолклорни записи от региона, които до момента се съхраняват на видео и аудио носители на информация;
3. Колекция от местни периодични издания;
4. Поредица „Роден край” - сборници с фолклорни материали от целия Врачански край. – 10 издания и Поредица „Наследство” – сборници с материали, представяни през годините на

регионалната краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето - Биздания.

5. Колекция от документи за живота и делото на Христо Ботев.

Проектът стартира през месец март 2013 година. Общата стойност е 3 280 442,62 евро, от тях 206 698,03 евро са предвидени за дейностите в Регионална библиотека „Христо Ботев”. Продължителността на проекта е 30 месеца. През 2013 година част от екипа на проекта започна своята работа със запознаване на всички правила и инструкции по тази програма. Бяха преведени част от краеведските документи, необходими за процеса на дигитализация (около 200 страници текст). Обзаведени са помещенията, в които ще бъде сложено оборудването: скенер за дигитализация, компютърна техника за работа. През 2014 година предстои най-сложното доставяне на ИТ техниката, създаване на уебпортал, информационен център и конферентна зала.

За библиотеката това е най-големият проект като управление и бюджет. Ежедневно се сблъскваме с редица проблеми и се налага бързото им разрешаване. Фактът, че подобен проект не е реализиран в нито една библиотека от нашия ранг, усложнява допълнително нещата. Трудности срещаме и при финансирането - средствата се превеждат след отчитане от няколко нива на контрол. Това ще ни създаде известни проблеми през 2014 година, когато ще се наложи плащането на големи суми, за да може да бъде реализиран правилно проектът. Бъдещето на библиотеките и една от основните им задачи е именно дигитализация на културното наследство. Чрез реализирането на този проект, библиотеката ще се нареди сред първите в страната с със закупуването на скенер за дигитализиране. Проблемите при реализирането му са много, но вярваме, че с общи усилия ще успеем да изпълним всички поети ангажменти към нашите румънски партньори. Убедени сме, че това ще даде начало на бъдещи още по-устойчиви връзки между двете областни библиотеки.

Чрез проект през отминалата година Регионална библиотека „Христо Ботев“ създаде Информационен център „Здраве“, на обща стойност 6186 лв. като 5000 лв. от тях е безвъзмездното финансиране от Програма "Глобални библиотеки България". Библиотеката проведе информационна кампания, насочена към ученици и родители от две училища на територията на града, които са наши партньори – СОУ „Христо Ботев“ и НУ „Иванчо Младенов“. Целта да се повишат знанията и информираността на ученици и родители относно опасностите, до които води затлъстяването, как да прилагат здравословен начин на хранене и живот, кои са вредни храни и навици на хранене, какви са начините за борба с наднормено тегло, ползата от редовното спортуване и други теми, свързани с проблема наднормено тегло и затлъстяването:

За целта бяха организирани:

1. Беседи с ученици на възраст 11-14 години, които бяха проведени от от специалисти, работещи в РЗИ град Враца –партньор по проекта. Основните теми, с които бяха запознати учениците са: „Наднормено тегло и заболявания, свързани със затлъстяването“; „Здравословно хранене“ и „Здравословен начин на живот“.
2. Изработен бе [уебсайт](#) на проекта, съдържащ полезна информация за ученици и техните родители относно опасностите, до които води затлъстяването, как да прилагат здравословен начин на живот и хранене, начини за борба с наднормено тегло и др.

През 2013 година библиотеката, като партньор на Програма „Глоб@лни библиотеки - България“ проведе две работни срещи с библиотекари от област Враца за въвеждане на иновативни услуги в целевите библиотеки. През месец април местна среща в област Враца на тема: „Обществените библиотеки – място за електронно образование“. В срещата взеха участие 60 библиотечни специалисти, партньори и гости, бяха представени добри практики в областта на е-

образованието, възможностите които предлагат новите технологии за подобряване на качеството, за достъп и равнопоставеност в образованието и обучението и как това може да се случва чрез обществените библиотеки. Те са основен лост за постигането на по-голяма ефективност при обучението и за преодоляване на бариерите, възпрепятстващи образованието, по-специално социалните бариери. Всеки може да следва свой собствен гъвкав път на обучение и да избере къде и кога да учи. Електронното обучение разкрива широко поле за промени в областта на образованието отвъд традиционните форми и граници.

През месец юни Регионална библиотека Враца, съвместно Регионална библиотека Монтана и програмата, организира форум за местно развитие на тема: „Библиотеките и местните власти - устойчиви партньорства”. Във Форума участваха над 90 представители на целевите библиотеки, местните власти, партньори и гости от областите Монтана и Враца.

Основна цел на форума бе представяне на добри практики и открояване на възможности за реализиране на съвместни партньорства с местните власти след приключване на програмата.

В края на месец ноември бе организирана финална среща на библиотеките работещи по Програмата в област Враца. На срещата бяха представени постигнатите резултати през четирите години и предстоящите дейности.

МОДЕРНОТО ЛИЦЕ НА БИБЛИОТЕКАТА В ОБЛАСТ ВРАЦА

КАКВО ПОСТИГНАХМЕ !!!

VI. Координационна, експертно-консултанска и квалификационна дейност

През 2013 година Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от региона, съгласно Закона за обществените библиотеки, приет през 2009 година.

На територията на област Враца през 2013 година са работили 118 библиотеки с щатни библиотекари:

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца

- Читалищни библиотеки – 103
- Училищни библиотеки – 10
- Вузовски библиотеки – 2
- Специални библиотеки – 2

През отчетната година за първи път от доста време насам можем да отбележим две новоткрити библиотеки – читалищна библиотека в с. Оходен и училищна библиотека в СОУ „Н.Войводов” – гр. Враца. Три от училищните библиотеки в нашия град - Езикова гимназия, ПГ „Д.Хаджитошин” и ПТГ „Н.Й. Вапцаров” се водят от учители и са с непълно работно време, но все пак отчитат дейности, читатели и посещения. 10-те училищни библиотеки са в градовете Враца и Козлодуй, а в останалите населени места от областта такива няма.

Библиотечните специалисти своевременно се информират за всички важни събития на регионално и национално ниво – кампании на Българската библиотечно-информационна асоциация; съобщения, програми и проекти на Министерството на културата; обяви за допълнително финансиране и проекти на други фондации и институции, в които е възможно включването на читалищните библиотеки; Съвещания, инициативи и дейности с регионално значение, провеждани от Библиотека „Христо Ботев”. Подпомага се тяхната работа чрез устни и писмени консултации, посещения на място, квалификационни дейности и други организационни форми.

През 2013 год. са направени 202 устни консултации с библиотекари от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ и други. Посетени са 23 читалищни библиотеки за оказване на помощ при решаване на определени задачи от библиотечната практика. От 19 до 22 март 2013 год. се проведе обучение с практическа насоченост за новоназначени и неквалифицирани библиотекари от областта за придобиване на минимум библиотечни знания. Участваха 11 новопостъпили колеги от общините Мездра, Криводол и Враца.

През 2013 година програма „Глоб@лни библиотеки – България” финансира посещения на място на целевите библиотеки. Освен проверката на наличното ИКТ оборудване и начина му на съхранение при тези проверки се даде яснота и по въпроса как се ползват компютрите, какви инициативи организират, как ги популяризират, отзвук от потребителите за тази техника. Посещенията на място в библиотеките допринесоха за решаване на конкретни казуси, оказва се помощ и разяснения на колегите по точно интересувачи ги, специфични въпроси, възникнали в практиката.

За пета поредна година Министерството на културата не превежда на регионалните библиотеки средства за изпълнението на тези им функции, което е и главната причина за по-малкия обем методична работа. Проведените инициативи в помощ на библиотеките от областта се финансират от бюджета на Регионална библиотека.

Квалификационна дейност

2013 година беше годината на обученията и повишаване на квалификацията на библиотекарите от Регионална библиотека и читалищните библиотеки от областта. Програма “Глобални библиотеки – България” през тази година акцентира върху обученията, като даде възможност и на други лица, не само от целевите библиотеки, а и техни колеги и партньори да преминат през 5-те обучителни модула. През 2013 год. в обученията са участвали

300 човека, които освен новостите в библиотечната теория са придобили и много иновативни познания, разнообразни контакти и добри библиотечни практики, с които да обогатят своята дейност по места. Пет тематични направления – Информационни и комуникационни технологии; Организация и управление на дейността в обществената библиотека; Услуги в модерната библиотека; Общуване и работа с хора; Застъпничество и проектен цикъл.

Благодарение на друг проект, реализиран съвместно с Асоциация „Съвременни читалища“, ББИА и Регионална библиотека „Христо Ботев“, по схемата „Аз мога повече“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 12 библиотечни специалисти от областта със средно образование придобиха професионална квалификация „Библиотекар“.

През 2013 година бе организиран един Практикум за новоназначени и неквалифицирани библиотекарите – през месец март.

Изработени и разпространени в библиотечната мрежа е традиционният „Календар бележити дати и годишнини през 2013 година“.

Организирано и проведено Годишно отчетно съвещание на библиотекарите от област Враца.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година 15 библиотечни специалисти преминаха обучение в различните направления на Програма „Глоб@лни библиотеки - България“. Двама се обучават в СУ „Св. К. Охридски“ - магистърска програма „Библиотечно-информационни науки и културна политика“ (БИНКП).

VIII. Административна и финансова дейност

Промени в организационно-функционалната структура през 2012 година не са правени. В края на годината в Регионална библиотека работят 24 щатни служители от които 1 директор, 1 заместник директор, 1 информатик, 1 системен администратор, 1 касиер-

домакин, 1 работник библиотека, 1 чистач и 17 библиотечни специалисти.

* Таблица № 9 и 10 отразява щатната обезпеченост и квалификацията на специалистите.

Изразходваният бюджет на библиотеката за 2013 г. е в размер на 242 143 лв. - средства от републиканския бюджет, 7689,40 лв. средства от собствени приходи, 37 086 лв. средства получени по програма „Глоб@лни библиотеки - България”, Трансграничен проект – 57758 лв., дофинансиране от община Враца – 4000 лв.

* Таблица № 12 отразява бюджета по параграфи

Средната брутна заплата за 2013 година е 541, 18 лв.

Допълнително материално стимулиране (ДМС) бе получено за 1 ноември Ден на народните будители. Във второто тримесечие на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло, в размер на една минимална работна заплата.

Финансовата година за Регионална библиотека „Христо Ботев” Враца приключи със задължения към Топлофикация Враца, които са погасени в месец януари.

През отчетния период са проведени 10 заседания на Дирекционния съвет, като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX

Материално техническа база

Наред с финансовите проблеми на библиотеката, втори не по-малък проблем е и положението с материално техническата база. През последните три години бяха положени огромни усилия състоянието и да се подобри. Сменена е дограмата на голяма част от отделите. Все още това не се е случило в три от отделите – Обща читалня, Заемна за дома и отдел Краезнание. През изминалата година беше подобро състоянието на отдел Изкуство – подмяна на подова настилка и сменени маси и столове. Бе променена и визията на най-посещаваният отдел в библиотеката – Заемна за дома. Детски отдел бе оборудван с телевизор, барбарони и аудио система.

Х

Връзки с обществеността

През 2013 година повече от 200 пъти името на библиотеката присъства в регионални и национални медии. Така на практика няма събитие, което да не е отразено от журналистите. За жителите на града това означава: “В библиотека винаги се случва нещо интересно! Защо и аз да не съм част от него?!”. Медиите ни изяви са един непрекъснат процес. Резултатите са видни за всички: Регионална библиотека “Хр. Ботев” - Враца е с нов облик пред обществеността - модерен културен институт, жизнено необходим за местните, част от ежедневието и празника на врачани. Признат и афиширан приоритет в дейността ѝ са нуждите на местната общност.

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. Сводна статистическа таблица за изпълнение на основни показатели за 2013 г.

№ по ред	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	253 215
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	2 207
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	0
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	64
5	Регистрирани читатели	Брой	4 278
	- под 14 години	Брой	1 284
	- над 14 години	Брой	2 994
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	135 629
7	Посещения (общо)	Брой	89 810
	От тях в читалните	Брой	28 883
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2013 г.	Бр.зап.	2 674
9	Направени справки общо	Брой	19 676
	От тях - устни	Брой	9 968
	- писмени	Брой	138
	- авт. информационно търсене	Брой	9 570
10	Организиран масови прояви	Брой	270

11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	250
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	5
	- посетени библиотеки	Брой	23
12	Отразяване в медии	Брой	280
13	Щатен състав	Брой	24
14	Бюджет общо	Лева	

2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по съдържание според десетичната класификация

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
0	Общ отдел	5 353	29	-	3 083
1	Философия	5 868	63	-	3 814
2	Религия. Атеизъм	1 553	22	-	749
3	Обществено политически	25 509	189	-	14 524
5	Математика. Естествени науки	15 480	36	-	1 968
61	Медицина	10 787	38	-	3 219

62 64-69	Техника. Промишленост	21 467	32	-	1 916
63	Селско стопанство	4 783	5	-	875
7	Изкуство	24 551	72	-	6 944
793/799	Спорт	3 912	17	-	1 867
80	Езиковзнание	5 699	20	-	1 796
82-89	Литературознание	12 351	57	-	3 460
9	История	9 608	101	-	6 165
91	География. Пътешествия	3 683	11	-	1 753
	Художествена	76 201	1 133	-	59 481
	Детска отраслева	10 606	40	-	0
	Детска художествена	15 804	342	-	24 015
Общо година	през отчетната	253 215	2 207	0	135 629

3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по вид

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	220 386	2 112	-	106 432
Периодични издания	14 038	73	-	24 324
Графични издания	2 293	7	-	823
Картографски издания	132	-	-	-
Нотни издания	3 004	-	-	1026
CD	1 218	10	-	1602
Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8 690	-	-	-
Магнетофонни ленти и др. звукозаписи	64	-	-	-
Видеокасети, DVD	886	5	-	1121
Аудио касети	1 569	-	-	293
Други - дискети	15	-	-	8
Общо	253 215	2 207	0	135 629

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	223 043	1 784	-	133 950
Руски	18 783	1	-	250
Английски	4 241	421	-	1 193
Немски	5 035	1	-	129
Френски	902		-	65
Други езици	1 211		-	42
Общо през отчетната година	253 215	2 207	0	135 629

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставянето

Общо за отчетната година	От тях				
	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
2 207	274	151	72	1710	0

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	68
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно – технически специалисти	193
04	Селскостопански специалисти	14
05	Медицински специалисти	110
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	63
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	297
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	32
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	234
10	Студенти	454
11	Ученици от горния курс	348
12	Ученици от начален и среден курс	889
13	Други	1576
Общо през отчетната година		4 278
В това число: Мъже		1569
Жени		2709

7. Състав на читателите по възраст и образование

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
1533	846	530	1369	801	999

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	1	1	-
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	32	19	13
5 Математика. Естествени науки	1	-	1
61 Медицина	2	1	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	4	-	4
63 Селско стопанство	-	-	-
7 Изкуство	4	-	4
793-799 Спорт	2	1	1

80 Езиковзнание	2	-	2
82-89 Литературознание	6	4	2
9 История. Биографии	4	-	4
91 География. Пътешествия	1	-	1
Художествена	-	-	-
Детска отраслева	-	-	-
Детска художествена	4	-	4
Общо през отчетната година	64	26	38

9. Библиотечен персонал по образование и начин на заплащане

Начин на заплащане	Общо	От тях във филиалите	Със завършено висше образование				С друго полувисше и със средно образование	
			Всичко	От тях с библиот. подготовка			Всичко	От тях с библиот. подготовка
				Магистър	Бакалавър	Специалист		
Щатни	19	1	19	3	16	0	-	-
ПМС 66	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	19	1	19	3	16	0	-	-

10. Административен и помощен персонал по длъжности и начин на заплащане

Начин на заплащане	Общо	От тях			
		Директор	Зам. директор	Чистач	Комп. спец.
Щатни	5	1	1	1	2
ПМС 66	-	-	-	-	-
Общо	5	1	1	1	2

11. Библиотечни инициативи през 2013 година

Изложби – 20

Витрини по повод бележити дати и годишнини – 33

Творчески вечери, срещи с автори, представяния – 12

Лектории – 2

Конференции – 1

Краеведски разходки – 15

Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката - 38

Литературни четения – 51

Представени презентации – 12

Детско утро – 11

Открити уроци –43

Артистична работилница – 11

Състезания, игри -2

Прожекция на филми – 2

Дискусии - 17

Общо културни прояви : 270

12.Бюджет на библиотеката за 2013 г.

<i>Видове дейности</i>	§§	<i>Изразходвани средства:</i>
Заплати и възнаграждение за персонала, нает по трудово и служебно правоотношение:	0100	138304
- Заплати на персонала по трудови правоотношения	0101	138304
Други възнаграждения и плащания на персонала	0200	29193
- Възнаграждения извън трудови правоотношения	0202	14672
- Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала	0205	10146
- Обезщетения на персонала	0208	3600
- Др.плащания, възнаграждения на персонала	0209	775
Осигурителни вноски от работодател	0500	26800
- ДОО	0551	16918
- ЗО	0560	7550
- ДЗПО	0580	2332
Издръжка	1000	89315
- Учебни и научноизследователски разходи и книги за библиотека	1014	1752
- Материали	1015	2999
- Вода, горива и енергия	1016	45189
- Разходи за външни услуги	1020	27227
- Платени данъци, мита и такси	1040	12
- Командировки в страната	1051	12125
- Др. финансови услуги	1069	11
- Разходи за членски внос	4600	50
Придобиване на ДМА и НДА	5200	0
	5300	0
Всичко:		283662